

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnistvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnistvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . K 22.— | Četrt leta . . . K 5-50
Pol leta . . . „ 11.— | En mesec . . . „ 1-90
Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . K 25.— | Četrt leta . . . K 6-50
Pol leta . . . „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

Deželni zbor kranjski.

I. seja dne 30. decembra.

Predsedoval je dež. glavar pl. Detela. Vlado sta zastopala dež. predsednik baron Hein in okrajni glavar Haas. Navzoči so bili vsi poslanci, tudi škof.

Zasedanje je otvoril dež. predsednik baron Hein, ki je pozdravil poslance imenom cesarske vlade ter naznanil, da je cesar imenoval dež. glavarjem poslanca Otona pl. Detela, ki je že dolgo let neutrudno in objektivno vodil dež. zbor in njegovim namestnikom poslanca Leopolda barona Lichtenberga, ki bo do gotovo istotako izpolnjeval dolžnosti svojega mesta. Deželni predsednik je potem omenil, da so se razprave dež. zbora odlikovale doslej s tem, da so bile mirne in stvarne. Ker je to najtrdnjše jamstvo za uspešno delo, upa vlada, da se bodo rezka nasprotja poravnala in doseglo skupno delo, ki ga naša ljuba domovina nujno potrebuje.

Ko je dež. glavar pl. Detela storil obljubo, je pozdravil vse poslance, želeč, da Bog blagoslovi resno in vztrajno delovanje dež. zbora. Dalje je pozdravil dež. predsednika, proseč, naj, kakor doslej, dobrohotno podpira dež. zbor ter dejal, da mu ni treba razvijati programa, češ, ostal bo na istem, na katerem je pred 25 leti vstopil v dež. zbor. Vedno bo zvest vladarju, narodu in domovini ter branil čast in korist dežele kranjske. Dež. zbor nastopi danes gospodarstvo dežele. Vzlic velikanskim stroškom se je posrečilo doseči, da ni bilo treba zvišati doklad na direktne davke kakor je bilo treba v vseh drugih deželah, kar je toli važnejše, ker je bilo 1877 leta 58% doklad, sedaj jih je pa le 40%. Mogoče je bilo to vsled doklad na pivo, žganje in na zakup užitnine. Dež. zbor je spravlil v tir tudi vprašanje o ustanovitvi vseučilišča v Ljubljani in je upati, da bo vlada to vprašanje resno in dobrohotno uvaževala ter ugodno dognala. Potem je glavar v nemškem jeziku opozoril na uspešno sodelovanje veleposestnikov in izrekel upanje, da bodo tudi v naprej tako postopali.

Deželni glavar je nadalje omenil zaroko nadvojvodinje Marije Elizabete s princem Windischgratzom, na kar je zbornica zaklicala cesarju trikrat slava.

Deželnega glavarja namestnik baron Lichtenberg se je zahvalil za imenovanje in izjavil, da, če je poklican vo-

diti razprave, bo postopal strogo nepristransko.

Posl. dr. Tavčar in tovariši so nujno predlagali, naj se o začasnem pobiranju deželnih priklad takoj razpravlja, ker mora sklep pred novim letom biti potrjen.

Ta predlog je bil sprejet in je o njem poročal posl. Grasselli, ki je predlagal: Visoki deželni zbor izvoli skleniti:

I. V pokritje primanjkljajev pri deželnem zakladu naj se pobirajo od 1. januarja leta 1902 do onega časa, ko se deželni proračun za leto 1902 končno javno določi, sledeče deželne priklade:

1. 40% na doklada na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta ter od mesa.

2. Samostojna deželna naklada od porabljenega piva po 2 K od hektolitra.

3. 4% na doklada na vse direktne davke izvzemši osebni dohodninski davek.

II. Deželnemu odboru se naroča, da pridobi sklepu pod I. Najvišje odobrenje.

O uvodu tega predloga se je razvila politična debata. (Konec pria.)

Deželni zbor goriški.

Kakor smo že v soboto poročali, je goriški deželni zbor razveljavil dva slovenska mandata. Da je bil klerikalni poslanec Klavžar izpokan iz dež. zbora, je pač naravno. Volili so ga sicer ravno tisti volilci, kakor njegovega sokandidata dr. Gregorčiča, ali deželni zbor je vendar razveljavil njegov mandat, ker moža ne smatra vrednim, da zavzema častno mesto deželnega poslanca. »Soča« dolži klerikalnega Klavžarja že dolgo časa vsakovrstnih goljufij, sleparij in defraudacij, pozivlja ga, naj ga toži, da mu pred sodiščem dokaže resničnost vseh teh dolžitev. Klavžar seveda ni tožil, pač pa ga je klerikalna stranka dvignila na ščit in mu pridobila častno mesto deželnega poslanca. Gotovo je mislila, da, kar je duhovnikom prav, mora biti tudi deželnemu zboru prav. Toda deželni zbor je bil drugega mnenja in je poslanca duhovniške stranke spodil čez prag deželnega zbora. Razveljavljen je bil pa tudi mandat dr. Treota z motivacijo, da dr. Treo letos še nima na Goriškem volilne pravice. Dr. Treo je od 1. januarja 1901 v Gorici in plačuje tam davek.

Goriški magistrat pa ga ni vpisal letos za občinsko volitev v imenik volilcev, češ, ker ni plačeval davkov v l. 1900. Po našem mnenju je to sicer docela krivo tolmačenje mestnega štatuta in se je zgodila dr. Treotu krivica, vendar dejstvo je, da v Gorici ni bil vpisan. Dr. Treo pa je častni občan na Krasu, in sicer v občini, kjer med tem ni bilo občinskih volitev; res je torej, da dr. Treo ni bil v nobenem volilniku za kako občinsko volitev. Edino tolminsko glavarstvo pa je tolmačilo zakon tako ozkosrčno, da ni vpisalo v volilnik nikogar, ki ni bil že vpisan v l. ali II. razredu za kako občinsko volitev. — Na tak način n. pr. niso bili vpisani za letošnjo deželnozbornsko volitev sodnik in noben uradnik v Kobaridu, sodnika v Bolcu in Cerknem, noben treh učiteljev županije Ljubušnje, nadučitelj v Cerknem itd. itd. Tako tolmačenje zakona je naravnost strašno! Na tak način zgube lahko volilno pravico za deželni zbor vsi uradniki, učitelji, duhovniki, ki se često preseljujejo. Saj oni zadobe volilno pravico v l. razredu zaradi svoje službe in ne radi davka. Ako

pa je gotovo, da so v občini volilci l. razreda, je torej tudi brez dvoma, da so volilci za deželni zbor. Zakon pravi, da volilni imenik zadnje občinske volitve služi v podlago imenika za deželni zbor, ni pa nikjer rečeno, da se nikdo ne sme zbrisati (ako je odšel iz občine), ali vpisati (ako je prišel v občino po občinski volitvi). Okrajni glavarstvi v Gorici in Sežani pa ste drugače tolmačili zakon nego tolminsko ter sta brez obotavljanja popravljali imenike zadnje občinske volitve tako, da sta zbrisali ali vpisali volilce, kakor je potreba pokazala. Tako n. pr. je glavarstvo vpisalo v županiji Anhovo dva duhovnika, v Grgarju vikarja Zego iz Gavnice, v Lokavcu otiškega vikarja, na Trnovem vikarja z Lokve itd., ki so vsi prišli v občine šele po zadnji občinski volitvi. Njihovih imen ni bilo v občinskem volilnem imeniku — in vendar jih je glavarstvo vpisalo v volilnik za deželni zbor v smislu § 22. — Enako se je zgodilo v raznih občinah na Krasu, tako n. pr. duhovnike v Škrbini in Koprivi. Denimo, da bi bilo resnično tolmačenje zakona na Tolminskem, tedaj so sploh neveljavne volitve v Gorici, v Sežani in tudi v Furlaniji. Ako pa sta imeli prav glavarstvi v Gorici in Sežani, tedaj je volitev na Tolminskem docela neveljavna.

Po naravnem razumu sodeč pa je bilo tolminsko glavarstvo preozkosrčno in je pravo drugo stališče.

Ako so torej smeli priti vsi omenjeni deželani v volilni imenik za to deželnozbornsko volitev, so tudi volili in bili večinoma celo volilni možje, dasi nobenega ni v imeniku zadnje občinske volitve, — tedaj je smel priti z vso pravico tudi častni občan dr. Treo v imenik in je s tem zadobil volilno pravico, in sicer poleg pasivne tudi aktivno v oni kraški občini, ker je v Gorici še nima. — Zakon namreč pravi, da aktivno volilno pravico more vsakdo izvrševati le enkrat, in sicer (ako je volilec v več občinah), v tisti, kjer navadno biva.

Ni pa rečeno, da bi ne smel izvrševati volilne pravice v občini, kjer sicer ne prebiva, ako je volilec edino tam. — Dr. Treo bi torej mogel iti osebno volit v Avber na Kras, kjer je častni občan. — Častni občani imajo prav tako volilno pravico kakor drugi občinarji; ne poznamo zakona, ki bi jim to pravico odrekal, pač pa jih sme župan vpisati z dnem izvolitve v volilni imenik (§ 22).

Dr. Treo je torej zadobil volilno pravico v Avberju na Krasu in je bil tudi vpisan v volilni imenik, kakor kaplan Colja v Koprivi, ali župnik v Škrbini, katerih imeni bi zamažali iskali v imeniku zadnje občinske volitve. Tako je po našem mnenju to vprašanje. Deželni zbor ga je drugače tolmačil in samo radi tega razveljavil izvolitev dr. Treota.

Pri tej priliki dostavljamo, da se je po časopisih veliko pisalo tudi o veljavnosti volitve Vsenemca dr. Schalka v deželni zbor češki. On niti ne stanuje na Češkem, ne plačuje tam davkov, a je — častni občan neke občine. »Narodni Listy« od 22. t. m. pa pišejo, da dr. Schalk ima tam volilno pravico, ker mu jo daje častno občanstvo, in bo tudi — potrjen.

Vzlic temu, da je torej pravi položaj popolnoma jasen, in da govori vse za veljavnost izvolitve dr. Treota, so vendar Italijani molče glasovali s klerikalci, de-

loma, če mogoče, da bi spravili zopet dr. Abrama v deželni zbor, deloma pa da bi klerikalce malo »potrošili« za grozno sramoto, ki jih je zadela s tem, da je bil klerikalni Klavžar iz deželnega zbora ven vržen.

V Ljubljani, 30. decembra.

Poziv k spravi.

V češkem deželnem zboru je imel namestnik grof Coudenhove znamenit govor, v katerem je pozivljaj Nemce in Čehe k spravi. Naglašal je, da vlada upa, da bode pamet zmagala, ter da se najde pogum za mir na obeh straneh, in sicer na korist dežele in države. Vlada pozove oba naroda, da se zjedinita za mirovne pogoje ali vsaj za pogoje premirja. Ako se doseže sprava, se bodeta mogla nezadržno posvetiti deželi in državi rešitvi velikih, važnih in neodložljivih nalog ter se iznebita vsakovrstnih vznemiranj. Po dolgem času je v češkem deželnem zboru zopet zastopano vse veleposestvo, in grof Coudenhove je pozivljaj veleposestnike in plemstvo, naj daje drugim strankam dober zgled. Grof Coudenhove je govoril vladni poziv k spravi v nemškem jeziku, kar se smatra značilnim. Listi se obširno bavijo s tem apelom na Nemce, a se izražajo najpesimističnejše. Sedaj so začeli tudi nemški naprednjaki, ki capljajo iz strahu pred volilci za nemškimi radikaleci, naglašati, da brez nemškega državnega jezika ni misliti na spravo.

Vojna v Južni Afriki.

Lord Kitchener poroča, da so bili meseca novembra čete Burov razdeljene takole: 7000 mož v Transvaalu, 3200 mož v Oraniju in 2320 v Kaplandiji, skupaj 12.500 mož. »War office« poroča, da jih je izmed teh okoli 1600 mož padlo ali bilo ujetih, tako da ostane še 10.900 Burov. Toda že lani je Kitchener poročal v London, da je Burov samo še okoli 10.000, potemtako je Burov vedno enako, oziroma celo nekaj več. To se razlaga tako, da se pridružujejo Burov iz republik tudi Buri iz Kaplandije in da rabijo Buri le potrebno število svojih ljudi, drugi pa so na dopustu in jih polagoma kličejo v vrste ter zopet odpuščajo. Kitchenerjevo zadnje poročilo je Londonce hudo potrla. Že davno so mislili, da so Buri v Oraniju že docela poraženi in prepovedi ter da je vojna v Oraniju končana. Dewetovi uspehi pa so dokazali, da to ni resnica. V tretjem letu vojne so bili Angleži prav na svojem ozemlju opetovano občutno poraženi. Sedaj kriče londonski listi, naj se pošljejo nove čete v Južno Afriko. Angleški agentje so nabrali že nekaj italijanskih delavcev, vagabundov, potepuhov in raznih lenuhov ter jih takoj odposlali Kitchenerju. Bure, katere imenujejo Angleži »bandite«, naj torej pobijejo lenuški vagabundi! O razdelitvi burških oddelkov se iz Londona poroča: 16 oddelkov, med temi oddelka Ben Viljoena in Mullerja, operira severno železniške proge v Delagoo. Louis Botha je s 1535 možmi v jugovzhodnem Transvaalu; Hans Botha, Grobler, Erasmus, Oppermann, Trichard s 500 možmi v okraju Bethel; Alberts, Prinsloo in Britz s 600 možmi v okrajih Carolina in Ermelo, Emmete s 150 možmi v okraju Vryheid, Beyers in Van Staden s 350 na severozahodu Transvaala; Delarey na jugozahodu Transvaala s 1900 možmi, ki so razdeljeni v čete po 150—300 mož. V Oraniju

so bili spočetka decembra: na vshodu 1800 mož med Vaalom in železnico Bloemfontein-Ladybrand in sicer pod Dewetom, Hasbroekom, Mullerjem, Roosom, M. Botho, nekaj čet je na severozahodu, pri Buetfonteinu, Prinsloo na meji dežele Basotov in nekaj četic na jugozahodu. V Kaplan-diji je 2220 Burov in Holandcev.

Poštenjak Koblar — pri delu.

(Konec.)

V soboto, ob najstarejših zjutraj, se je razprava nadaljevala. Koblar je prišel k ti razpravi radežih lic, in navdušenje mu je sijalo s pohlevnega očesa: hranilnična knjižica bila je rešena. Vsaj za sedaj! Koblarju se je na obzoru prikazovala prisega, in mož je vedel, da mu ta prisega ne bode škode napravila. Nič bati!, si je mislil, prisega je v dobrih rokah! In zagadelj se je hvaležno in globoko priklonil pred sodnim senatom pričetkom razprave.

Ko je enkrat od strani sodnega senata bilo sklenjeno, da se ima izpoved priče Škerlj izpodnesti, če že ne drugače, pa na tak način, da se tako sveti mož, kot je kranjski dekan, zapriseže, postala je stvar več ali manj gola formalnost.

Najprej bil je Koblar, kakor to civilna pravda predpisuje, zaslišan brez prisega, vendar pa se opozoril, da naj govori tako, da bode na svoje besede pozneje tudi lahko prisegel.

Izpovedal je do pičice tako, kakor v odgovoru na tožbo. Niti besedice, niti vejice ni izustil, doslovno je izročil pred sodnika, kar je bil poprej odložil v svojem odgovoru, in kar smo tiskali zadnjič v svojem poročilu. Ni besedica ni bila izpuščena in ne spremenjena! Videlo se je, da so se gospod tehanj svoje lekcije prav pridno na pamet naučili, ker bi se jim drugače morda bila primerila nesreča, da bi ne bili mogli tako koreniti ovreči izpovedi zakonskih Škerlj, kakor se je pričakovalo. Pa mož je svoj izpit dobro napravil! Izvrstno! Saj se je pa tudi učil in pripravil celega pol leta.

Ko je končal Koblar svojo izpoved, vpraša votant Wenger:

»Gospod dekan! sedaj nam pa še enkrat povejte, kako to, da niste poklicali zanesljivih prič, da so pri daritvi navzoče?«

Koblar: Ker sem mislil, da bo tudi Terezija Eržen prav, če zadeva tajna ostane; ker sem se bal brata Martina Eržena, in tretjič, **ker sem itak vedel, če pride do kake pravde, da bode moja prisega odločevala.**

Nastala je tišina. Vsakdo je imel občutek, kakor bi se dekan Koblar hotel norčevati iz sodišča — sedaj, ko mu prisega ni mogla več uteči.

Torej, takoj pri zapustnici, že dne 19. julija 1901 je poštenjak Koblar špekuliral na svojo prisego! Da, špekuliral, in da je špekuliral, to povedal je tudi sodnikom v obraz! Take propadlosti pred sodiščem še nismo doživeli! Kako pridigo bi napravil angleški, ali francoski sodnik toženemu, če bi kaj tako nespametnega izjavil pred sodiščem! Pri nas se je pa mirno v žep vtaknilo, a v zapisnik se je na zahtevo dr. Tavčarjevo vendarle zapisalo.

Sedaj se je sodišče odločilo, da bode Koblarja zapriseglo.

Predsednik: Gospod dekan, sedaj bode te prisegli. Opomina vam pač ni treba napraviti nobenega!

Dr. Tavčar: Zahtevam, da se mu napravi postavni opomin.

Predsednik: Po zakonu ni treba!

Dr. Tavčar: Tudi najoliknejšemu človeku napraviti se ima opomin, in vsakdo opozoriti je na to, da mu je priseči brez mentalnega pridržka in zavijanja. Na to zadnje polagam posebno važnost.

No, ta opomin se ni izrekel, in gospod Koblar je prisegel z ognjem in navdušenjem. Izpolnila se mu je dne 28. decembra 1901 želja, katero je gojil že dne 19. julija 1901. V tem pogledu bil je Koblar prorok, ker že dne 19. julija 1901 je čutil v svojem duhu, da bode dne 28. decembra 1901 njegova prisega pravdo odločevala! Pač res, kaj več se tudi od najprevidnejšega dušnega pastirja zahtevati ne more. In naš Koblar misli na vse: ko jemlje šparkasne knjižice iz rok umirajočih

bolnikov, pa misli že na bodoče pravde, in na bodoče svoje prisega.

Koblar je torej prisegel!

Dr. Tavčar dokazuje, da je Koblarjeva izpoved za pravdo brez pomena. Iz vsega, kar se je pri razpravi dognalo, je razvideti, da je Terezija Eržen faktično hotela napraviti izrek svoje poslednje volje, in da se je trudila in pehala le za tem, kako bi pri tem za nos vodila zakonske predpise, ki veljajo za poslednjo voljo. Faktično je tudi disponirala s svojim premoženjem za slučaj smrti; vse drugo je bilo simulirano, ter se ima v pretres vzeti po § 916. obč. drž. zak. Sicer pa iz besed, kakor jih je Koblar pod prisego izustil, ne izhaja »donatio inter vivos«, ker nasprotnica besede »darujem« ali »Vashe naj je«, nikjer ni rabila. Ali o vsem tem govorilo se bode še pri višjih instancijah.

Sodišče je tožbo zavrnilo, ker je ravno dekanu vse verjelo. V razlogih se je izrečno pripoznalo, da se da izkazati in dokazati pravni položaj na različne načine upoštevati. Ono pa se je odločilo »za daritev mej živimi«, ker nima »niti najmanjšega vzroka dvomiti nad besedami visokočastitega gospoda dekana. Ta »visokočastiti« se je v razlogih še kake desetkrat ponavljal, da smo skoraj mislili, da imamo opraviti s svetnikom in ne s kranjskim dekanom.

Dva bodeta nesrečna, ko bodeta čula o sodbi. Oblak s firtohom v Srednji vasi pri Bohinju in pa župnik Karlin v Smledniku: oba sta imela v rokah šparkasne bukvice, a iz rok sta jih dala brez pravde in brez prisega. Ta dva poštenjaka bodeta danes britke solze točila!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. decembra.

— **Osebnosti.** Konzul v Jeruzalemu, g. Alojzij Pogačar, je imenovan generalnim konzulom, v ministrstvu zunanjih del službujoči vicekonzul, g. Ivan Hočevnar, pa je imenovan konzulom.

— **Deželni zbor kranjski** je začel svoje zasedanje z velikanskim viharjem. Provročil ga je dr. Šusteršič, a skupil jo je tako, da bo pomnil. Pri razpravi o budgetnem provizoriju je ta politični komedijant nastopil tako, kakor nastopajo samo pijane barabe v duhovniških konsumih. Napadal je deželni odbor, češ, da s katoliškim denarjem pristransko ravna in se posebno zaganjal v dra. Tavčarja. Zbornica se je neslanim tiradom dra. Šusteršiča, ki je krulil kakor znani štirinožec, samo smejala, dokler ni ožlindrani poštenjak postal nesramen in osebno žaljiv. Tedaj pa je nastal vihar. Napredni poslanci so začeli vpiti, da mora Šusteršič preklicati. Letele so na Šusteršiča besede, kakršnih še nismo čuli v deželnem zboru. Vse se je Šusteršiču reklo, samo ne človek. Opetovano je Šusteršič skušal govoriti, pa ni mogel. »Preklicati«, je donelo po zbornici in zopet so letele besede, ki so kazale, kako zaničevanje uživa ta človek. Škof jo je ves blede popihal iz zbornice. Dež. glavar je zapustil svoj sedež in miril zbornico, na kar je Šusteršič, ki je bil trikrat poklican k redu, nadaljeval s smešnimi grožnjami. Dež. predsednik baron Hein in poslanci dr. Tavčar, Hribar in Grasselli so odgovarjali na Šusteršičev govor. Šusteršič je dobil kar po vrsti moralne zausnice ter menda spoznal, da, če postane še kdaj nesramen, se mu utegne zgoditi, da ga bodo ali za ušesa vlekli iz zbornice ali ga z brcami spodili čez prag kakor se cucka spodi iz cerkve. Seja se popoldne nadaljuje. Poročilo priobčimo jutri.

— **Klub narodno-naprednih deželnozborskih poslancev** je izvolil svojim načelnikom gosp. dr. A. Ferjančiča.

— **Za vseučilišče v Ljubljani** so prijavile peticije na ministrstvo za uk in bogočastje občini: Bolehneci in Poljčane na Štajerskem ter podružnica sv. Cirila in Metoda in narodna čitalnica v Spodnji Šiški.

— **Občinski svet** ima v torek ob petih popoldne sejo. Na dnevnem redu so naznanila predsedstva in poročila o prošnjah za podelitev meščanstva; o prošnjah za podelitev meščanskih podpor; o

proračunu mestne klavnice za leto 1902; o začasnej dovolitvi pobiranja dosedanjih priklad v letu 1902; o proračunu mestnega loterijskega posojila; o zvišanju plače služkinji na dekliški osemrazrednici; o oddaji štirih cesar Fran Jožefovih ustanov po 100 kron; o proračunu mestne elektrarne za leto 1902; o nasvetu upraviteljstva mestne elektrarne, da se naredi cevni zavarovalni ventili; o 3%, posojilu, ki je bilo nekemu hišnemu posestniku pogojno dovoljeno; o petero disciplinarnih zadevah; o oddaji službe elektrarniškega knjigovodskega oficijala; o oddaji službe kancelista; o oddaji službe elektrarniškega knjigovodskega asistenta; o prošnji nekega magistratnega uradnika za vštetje dobe začasnega službovanja; o oddaji službe mestnega zdravnika; o oddaji službe policijskega nadstražnika in dveh policijskih stražnikov; o prošnji Jere Prosenčeve za zvišanje pokojnine; o prošnji nekega uslužbenca za stalno namestitev; o nekej prošnji za nagrado.

— **„Unio catholica“.** Za mnogoštevilne popravke, s katerimi nas je bombardirala duhovniška zavarovalnica »Unio catholica«, smo dobili sijajno zadoščenje. »Unio catholica« je razpuščena in je storila danes ob 10. uri dopoldne neslaven konec. Ves švindl s papeževim blagoslovom, s priporočili kardinalov, škofov in prelatov ter z Marijinimi podobami, vsa duhovniška agitacija in vsa brezvestnost v upravi ni mogla tega ubraniti. Dolenjeavstrijsko namestništvo je z odločbo ddo. 26. t. m., št. 120.602, zaukazalo razpust zavarovalnice »Unio catholica« in II. okrajno sodišče notranjega mesta na Dunaju je z dekretom z dne 28. t. m. imenovalo odvetnika dra. Roberta Pattaja na Dunaju kuratorjem premoženja razpuščene zavarovalnice. Razpustni dekret se je danes ob 10. uri dopoldne po organih politične oblasti in kuratorja, oziroma njegovih namestnikov dostavil osrednjemu vodstvu na Dunaju in vsem zastopstvom. V Ljubljani sta intervenirala g. župan Hribar kot načelnik politične oblasti I. instance, g. Jos. Prosenec pa kot od vlade potrjeni namestnik kuratorja dra. Pattaja. Odvzete so bile zastopstvu vse knjige, vsi akti, ves denar, sploh vse, kar je v zvezi z zavarovalstvom. S tem je »Unio catholica« prenehala eksistirati. Žaloval bo po njej na Kranjskem samo fajmošter Kolar pri D. M. v Polju, ki je vlekkel masne provizije. Zavarovanci najbrž ne bodo imeli škode, ker se je »Fabriksrückversicherungsverband«, v katerem so združene vse večje zavarovalnice, zavezal, da poravnava vse škode po požaru, kar jih »Unio catholica« ni plačala in da prevzame jamstvo za plačilo vseh škod, kar bi jih še nastalo do 15. februarja. Od tega dne prestopijo zavarovanci lahko k tem zavarovalnicam in se jim bodo vračunale premije, ki so jih plačali razpuščeni zavarovalnici. Tako so druge zavarovalnice, prav tiste, katerim je »Unio catholica« napovedala najhujši boj in delala najumazanejšo konkurenco, obvarovale po duhovnikih v zanjke »Unio catholica« ujete zavarovance velike izgube. Kakor rečeno, je ta krah za naš list lepo zadoščenje, saj priča, da je bilo vse resnično in upravičeno, kar smo pisali o tej katoliški zavarovalnici. Ravno tako, če ne hujša, bo pa usoda takoiimenovane škofove zavarovalnice v Ljubljani, ker imata ta še manj eksistenčnih pogojev, kakor »Unio catholica«. O škofovi zavarovalnici se čujejo čudne stvari. Ne moremo jih kontrolirati, ker nimamo vpogleda v knjige, ali, če je le deseti del tega res, kar se govori v klerikalnih krogih, potem je smrt te prenesrečne Vencajzove spekulacije neizogibna, potem se razpusti škofova zavarovalnica tisti dan, ko pride prva revizija.

— **„Prekanjenost in hudobnost dr. Evgena Lampeta“.** Na notico pod tem naslovom nam je deviški redakterček škofovega glasila poslal tale popravek: Sklicujoč se na § 19. tiskovnega zakona zahtevam, da sprejmete glede »Dnevne vesti«, »Prekanjenost in hudobnost dr. Evgena Lampeta«, priobčene v št. 296. »Slovenskega Naroda« dne 24. decembra 1901. na istem mestu in z istimi črkami sledeči stvarni popravek: Ni res, da odkar je »Slovenski Na-

rod« preprečil, da jaz nisem postal ravnatelj »Marijanišča«, sem jaz mladi duhovnik ves divji, da postopam skoro ravno tako, kakor stekel pes, ki grize vse, kar mu pride v njegove čeljusti, in da sem zadnjič napadel necega duhovnika. Res je pa, da sem bil imenovan za ravnatelja »Marijanišča«, pa sem prostovoljno resigniral na to. Ni res, da se je obrnil do mene pismeno kak duhovnik s prošnjo, naj plačam zanj znesek 1 gld. 35 kr. V Ljubljani 29. decembra 1901. Dr. Evgen Lampe, stolni vikarij. — Ker nam danes primankuje prostora, bomo Lampetu zaradi tega popravka prihodnje dni ušesa navili.

— **Klerikalna pobožnost.** Neki pobožni klerikalec je peljal na praznik sv. Štefana dne 26. t. m. od Ljubljane po državni cesti skozi Laverco in Škofljico proti Šmarji — kam se ne ve — z dvema konjema voz gnoja ravno isti čas, ko so šli ljudje k dopoldanski službi božji v Šmarje. To je klerikalna pobožnost! Še na tako velik praznik se ne more ogniti hlapčevskega dela ter vzdržati, da ne bi gnoja vozil. Gotovo ga je tudi na voz nakladal, če ne na sv. Štefana dan, pa na Sveti dan. Vsakemu se je čudno zdelo, ko je na ta dan videl gnoj voziti. To je nekaj novega, rekel je marsikdo, ko je videl ta slnčaj. Ko bi to kak liberallec storil, gotovo bi ga klerikalci, na dno pekla tlačili, seveda, klerikalci to ne štejejo v greh. To se vidi kako klerikalci spoštujejo sv. Štefana!

— **Kazen božja.** Izvanredno neugodno in slabo vreme o letošnjem božiču in poprej si prosto ljudstvo gornjegrajskega okraja tolmači kot kazen božjo, ker se pri škofovi žagi v Vrbovcu, v neposredni bližini pobožnih menihov iz Nazareta, vsako nedeljo dela in se Gospodov dan na tako nečuden način oskrinja. Ako se že cerkvene oblasti in knezoškof sam ne boje kazni božje, kaj pa porečejo k temu politične oblasti? Štacune morajo ob nedeljah ob minuti zaprte biti; ali mar dninarstvo in zidanje nima nedeljskega počitka?

— **Iz Motnika** se nam piše. Kaj pa to pomeni? Te dni so prihajali k nam cerkveni berači, iz Štajerskega, češ, da so poslani od svojih župnikov, tu na Kranjskem pobirati za sveče. Rekli so, da imajo pravico za tako beračijo. — Ali ni beračija že povsod prepovedana? Kaj na Štajerskem ni tistih tablic, ki beračenje prepovedujejo? In ta nesramnost! Mi Kranjci naj bi štajerskim cerkvam za sveče prilagali. — Če štajerski župniki ne premorejo toliko, da bi sveče kupili, — naj pa v temi sv. mašo bero. Žandarmarija, kje si? Polovite te brezsrčne, vklebite jih, ter izročite sodniji.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Na splošno željo bodeta na novo leto, 1. januarja tudi dve predstavi, in sicer popoldne ob pol 3. uri ljudska predstava ob znižanih cenah Roseggerjeva drama »Na sodnji dan«, zvečer pa narodna igra s petjem »Deseti brat«. Dne 2. januarja bo premijera G. Davisove fine in duhovite veseloigre »Katakomba«. Prihodnji mesec bo gostovala gđ. Mařenka Ševčíkova v dveh Verdijevih operah.

— **Slovensko gledališče.** Včeraj sta bili zopet dve — izjemoma pravdobroobiskani — predstavi. Ker c. kr. cenzor že l. 1885. (19. dec.) cenzurirano, v starem deželnem gledališču, v čitalniški dvorani, v »Katoliškem domu« in tudi v novem gledališču opetovano igrano Aleš v čevu burko »Nemški neznajo!« prepovedal in je baje treba burko vnovi — tretjič! — cenzurirati, se je igrala Kadelburgova veseloigra »V civilu«. Igrica, predstavljena živahno in temperamentno, je dosegla največji uspeh smeha ter se je ob njej občinstvo izborna zabavalo. Največ sta k temu pripomogla g. Deyl in gosp. Boleška, ki sta bila »židane volje«. Pred tem se je igrala Hauptmannova »Hanica« prav dobro. Gđ. Rückova je bila sicer bolna in je igrala s samozatajevanjem, a vendar je bila tudi včeraj ganljivo prisrčna, ljubka in pristna Hanica. Drugi sodelovalci so z vno mo igrali svoje vloge, zlasti dobri so bili g. rež. Dobrovolny, gđ. Terševa, g. Deyl, g. sež. Verovšek in g. Perdan. Razsvetljevalec pa je tudi včeraj iznova dokazal svojo nesposobnost ter je marsikaj

pokvaril. Deželni odbor bode moral vendar spoznati, da treba za ta važni posel inteligentnega in strokovnjaškega moža, ki režiserja podpira, in ki glavnih efektov ne kvari in ne meša.

— **Slovenska opera.** Sinočnja repriza Vilharjeve opere »Smiljana« je bila hripava predstava. Nedostajalo je temperamenta v igri. Deževno vreme zunaj gledališča, deževno vreme v njem. Nič solnca ni bilo. Posebno zbor je bil apatičen in nepazljiv. Tako so na primer moški glasovi začetek zbora »Izljubi me, majčice« v zadnjem aktu popolnoma zamudili. Zbor »Živio nam Nikola« v drugem aktu je bil velik kaos, o katerem samo to sigurno vem, da Bog ni imel nič opraviti z njim. Pa tudi nekateri solisti niso stali na višini zadnje predstave. G. Polašek je bil bolan, zato je pel dostikrat nečisto, nesigurno in neritmično. Gdč. Nedbalova in Romanova sta bili pridni kakor pri premijeri. Isto velja glede gosp. Vašička, ki je imel zopet jako srečne momente v napitnici drugega dejanja in v ariji »Djedova mojih štednja i rad«. G. Olszewski je pel sinoči arijo »Ne boj se, Smiljana« s posebno vervo. Bil je res mlad in zdrav kmeti sin, ki je »stal ko hrast na gori, hraber in čil«. Z nekaterimi rubati, vzlasti v ariji »Kad jutrom ranim« bi se ne mogli strinjati. Taki eksperimenti se mi zdijo prenevarni za skupno igranje. Kakor navadno se je odlikovala tudi včeraj Olszewskega igra z krasno realistikom. Z majhno nuanco zna provzročiti velik efekt. Pazite na primer, kako izgovarja črko »r« v besedi »zarudi«. (Pesem zadnjega akta »Pa ču krvlju izdajice...«). S tem samim rjem je izvrstno naslikana svitla moška jeza močnega značaja. Začetkom tretjega akta je spal g. Olszewski tako verojetno, da smo se skoraj bali zanj. Kaj, če se ne vzbudi o pravem času? V orkestru sō trobila, posebno trobentači večkrat štrikali, manjkalo je tudi bas v njihovem kvartetu. Spremljevanje k pesmi »Listaj, goro zelena«, katero poje Nikola za sceno, je bilo premočno. Glas ni mogel podreti. Zadnji prizor II. akta, posebno pa dekoracija v njem, je bil živa ilustracija k Šekspirjevemu naslovu »Much ado about nothing«, »Viel Lärm um Nichts«. Gledališče je bilo prav dobro obiskano. Vendar ljubljanskega občinstva ni bilo mnogo. Kličemo mu izrek Roberta Schumanna: »Höre fleissig auf alle Volkslieder; sie sind eine Fundgrube der schönsten Melodien«. Morda pripomaga nemška avtoriteta slovenki operi k boljšemu obisku s strani ljubljancev. Pridite vsi, da pijete iz svežega studenca narodne glasbe! Tu vam tečejo zdrave melodije kakor kristalna voda slovenske Savice iz Gorenjskega skalovja! Tu caruje Melos!

Spectator.

— **Koncert „Glasbene Matice“.** Pri prihodnjem koncertu, ki bo v nedeljo 5. januarja popoldne ob 5. uri, sodeluje gospod Fran Pacal, član dvorne opere na Dunaju, Slovencem že dobro znani izborni tenorist izza dvakratnega njegovega nastopa na slovenskem odru v »Faustu« in v »Prodani nevesti«.

— **Društvo slov. učiteljic** je zborovalo v soboto, 28. t. m., v »Nar. domu«. Poleg običajnih letnih poročil funkcionarice in volitve vodstva, bila je na dnevnem redu tudi razprava o podrobnem učnem načrtu za ženska roč. dela za vse kategorije šol od jedne- do osemrazrednice. Po pozdravu predsednice in izvolitvi dveh zapisničaric poročala je I. tajnica o društvenem delovanju v tem letu. Po dobro obiskanem obč. zboru na velikonočni če. trtek t. l., na katerem so se pretresovala prenovljena pravila, je ista društvo predložilo sl. dež. vladi v potrdilo, — katera pa je je šele po dostavku 5. točke § 30. odobrila. Iz tiska došla so se razposlala v 240 izvodih. — Pozivu »Slov. učit. društva«, da bi posamezna društva ne vpošiljala svojih prošenj vis. dež. zboru, odzvalo se je društvo za naslednjimi točkami: 1. »Slov. učit. društvo« naj zaprosi učiteljicam jednake plače z učitelji v vseh razredih statusa — toraj povrnitev onih 10%, ki so se nam odbili v prvih dveh plač. razredih. 2. Za pouk v ž. roč. delih naj se namestijo učiteljice roč. del, kjer to ni mogoče, naj se učiteljico, ki ta pouk prevzame, po številu tedenskih ur nagradí.

3. Deluje naj se z vso vneto za ustanovitve višjih dekliških šol po vzgledu minist. določbe 11. dec. 1900 — poleg tega pa tudi mešč. in strokov. nadaljevalnih šol za deklice, in sicer ne samo v Ljubljani, temveč tudi po deželi! — Ta tretja točka nam je posebno pri srcu, ker bi se z njimi odprl tudi učnim močem pot do višje obrazbe, pot, ki bi imel reelno podlago in praktičen cilj, kakoršnega do sedaj pri pomankanju primernih zavodov ni. Društvo je bilo zastopano pri odkritju spomenika kolegince Vidic na Vrhnikih, kateremu je prispevalo tudi z večjo vsoto. Poročilo blagajničarice se glasi ugodno za društvo. Nekateri zastopniki okrajev pa še niso vpsolale doneskov, ker niso imele prilike nabirati pri članih. Poročevalka podrobnih učit. načrtov za ženska ročna dela Vita Zupančič povdarjala je v svojem referatu pred vsem potrebo teh načrtov, sosebno v sedanjem času, ko se nameravajo izdati, oziroma predelati ti, deloma pomanjkljivi, deloma neprikladni načrti. Ako kje, tedaj je tu umestno, da spregovoré o njih oné, ki se leta in leta trudijo in bavijo s tem predmetom ter iz lastne skušnje vedó, koliko se da doseči. Ker se ti načrti v celoti prijavijo v strokov. listu, bodi tu dovolj. Živahna debata, ki se je tu vnela, svedoči, kako dobrodošel nam je ta referat. Zato društvo tu še enkrat izreka toplo zahvalo gdč. poročevalki. Mesto odstopivše zastopnice kočevskega okraja M. Blahne izvolila se je M. Schweiger-Arko, ki naj se pismeno zaprosi, da prevzame zastopstvo. Odbor, ki se je volil po listkih, ostal je stari. Prihodnje zborovanje se vrši velikonočno sredo.

— **Z dežele.** Odkar so se v nekatere naše krajne šolske svete usilili na predsedniška mesta oni slavni pedagogipretepači iz ljubljanskega lemenata ter zbrali okoli sebe kot svetovalce možakarje, ki se razumejo na šolstvo komaj toliko kot medved na telefon, so nastale po nekaterih krajih prav čudne razmere. Otroci pohajajo šolo ali pa tudi ne; prav kakor se jim baš poljubi. Kazenskih navetov z ozirom na običajne kolone, osobito pa še na ofre ne stavi radi neopravičenih šolskih zamud itak nihče. Čim manj bodo obiskovali otroci šolo, tem bolje bode cvetela klerikalna pšenica in polnila ono bisago, ki je brez dna. Seje krajnih šolskih svetov se vrše v nekaterih krajih tudi že mesto v šolskih prostorih kar po farovških »fišternah« in katoliških oštarijah. Ako se bode to še dalje tako prakticiralo, doživeti še utegnemo, da bo sklicil kak fajmošter sejo krajnega šolskega sveta kar v kako šupo ali skedenj, če bo miza v »fišterni« zasedena. Ker imamo že vse polno ukazov in naredeb, naj bi izdal visoki deželni šolski svet še jednega, ki naj bi tudi določal kraj, kjer naj se vrše v bodoče seje krajnih šolskih svetov po deželi.

— **Iz učiteljskih krogov** se nam piše: Ko se je v preteklem zasedanju deželnega zbora kranjskega razgovarjalo o deškem rokotvornem pouku, se je splošno priznavala važnost in potreba tega neobveznega predmeta. Pozabilo se je pa baje takrat določiti tudi primerno plačilo za trud onim, ki se s tem poukom po pet, šest in več ur na teden ukvarjajo, a ob sklepu šolskega leta vendar ne vedo, so-li kaj zaslužili ali nič. — Akoravno je lansko šolsko leto že davno minilo, in akoravno smo tudi že prvo četrtletje tekočega šolskega leta prekorčili, vendar o onih groših — nagradah za poučevanje o deških ročnih delih še ni duha ne sluha. Ni torej čudo, če pojema mej učiteljstvom veselje do tega predmeta, in če ni več daleč oni čas, ko se bodo zatvorile duri zadnje šolske delarne na Kranjskem. Ako smatrajo šolske oblasti in visoki deželni zbor deški rokotvorni pouk važnim in potrebnim, je tudi skrajni čas, da se dotične nagrade stalno določijo in pravočasno izplačujejo, v drugem slučaju naj se pa ta pouk opusti za vselej in povsod.

— **Deželni zbor štajerski** se je sešel dne 28. t. m. Izmej slovenskih poslancev je prišel na sejo samo Robič, ki je deželni odbornik, drugi so izostali. Abstinenca se torej nadaljuje.

— **O meščanski godbi** se nam piše: Z nekako trdovratnostjo trdijo nekateri črnogledi ljubljanski, da je obstanek meščanske godbe nemogoč. Govore

ti preroki, da se bo morala razpustiti vsled nedostatnih dohodkov vsaj do spomladi. A temu ni tako. Ako je pri meščanstvu in pri slav. mestnem zboru le nekaj dobre volje, je obstanek gotov. To leto je dalo ljubljansko mesto 8000 K podpore in 4000 K posojila in je vendar obstala. A pogledjmo, kaj je dalo celovško mesto preteklo leto za svojo godbo. Nič manj nego 41.000 K. Seve, da pripoznajo občinski odborniki celovški, da tako dalje ne more iti in za prihodnje leto so dovolili samo 10.000 K. Ali toliko ne bi moglo ljubljansko mesto žrtvovati? Ali ni Ljubljana mnogo večje mesto nego Celovec? Občinski svet ljubljanski je moralno primoran, da opomore z večjo svoto kakor lani meščanski godbi do obstanka. Reklo se mi bode, saj imamo vojaško godbo v Ljubljani. Da, to je istina! A kaj ima prosto občinstvo od taiste? Kako redki so promenadni koncerti! Od 8. septembra, ko se je vojaštvo vrnilo iz vaj, imeli smo priliko jedenkrat slišati promenadni koncert vojaške godbe. In preje ni bilo zopet poldrugi mesec vojaške godbe v Ljubljani. Skoraj pol leta ni imelo ljubljansko občinstvo prilike slišati mirozovale ali koncerta na prostem. Ako mestni odbor daruje lepo svoto za gledališče, kar je popolnoma v redu, tako je gotovo primoran za mestno godbo, ki je namenjena tudi revnim slojem mesta, katerim sredstva ne prepuščajo v gledališče pohajati, nekaj žrtvovati. Kako se je občinstvo navduševalo za meščansko godbo pri večernih promenadnih koncertih. Vsaj revni sloji nimajo druge zabave. Upam, da gg. občinski odborniki bodo drage volje glasovali za večji znesek — ker ta denar ni zavržen, temveč upliva blagodejno na čut ljudstva. V prvi vrsti naj bi se skrbelo, da dobe člani meščanske godbe kako postransko službo, katero bi po dnevi prav lahko opravljali. Slavni odbor, čegar delavnost je brez dvoma vse časti vredna, naj bi skrbel tudi za mladi naraščaj. Ako bi se meščanska godba na taki podlagi sestavila, bila bi kmalu aktivna in bi ji ne bilo treba prosjačiti pri mestnem zboru. Za sedaj je pa sevé sveta naloga agitacijskega odbora, da pridno nabira člane in naj bi se taisti objavili. Kako bi se nam Nemci smejali, ko bi tako daleč prišlo, da bi se vsled nebržičnosti občinstva in mestnega odbora morala raziti. Toda tega veselja Nemcem ne bomo storili. Imamo dobra in nova godala in dobre godce in te hočemo tudi obdržati, kar je dolžnost tako velicega mesta kakor je Ljubljana. »Grazier Tagblatt« piše, da bo ljubljanska meščanska godba še rada svirala »Die Wacht am Rhein«, ako se hoče vzdržati, a mi pa pravimo, da se bode vzdržala brez nemške himne in bo navdušeno udarjala tudi za naprej »Naprej zastava Slave«. V to pomozi Bog in Slovenci v Ljubljani!

— **Kletarski tečaji.** Kletarstvo je na Kranjskem, osobito pa na Dolenjskem še vedno ena jako zanemarjena stroka. Kmetovalci imajo večinoma le z nizkimi vini opraviti, katerih trpežnost je vzlasti letos radi lanske slabe letine jako dvomljiva, ako ž njimi pravilno ne ravnamo. Nobeden napreden in pameten kmetovalec ali vinski trgovec ne bi smel zamuditi prilike, da se v umnem kletarstvu izučí. Sosebno ugodna prilika nudi se mu sedaj v tem oziru pri državni vzorni kleti v Rudolfovem, kjer se prirejajo trodnevni teoretični in praktični kletarski tečaji, pri katerih se lahko v vsem potrebnem temeljito izučí. En tak tečaj vršil se je meseca decembra, prihodnji bode se pa vršil v drugi polovici meseca januarja. Kdor se ga misli udeležiti, zglaší naj se nemudoma (najpozneje do 10. januarja) pri tehničnem vodstvu državnih vinskih zadev v Rudolfovem. Ako bode zadostno število udeležencev, vršil se bode en tečaj še meseca februarja. V interesu napredka na gospodarskem polju, opozarjamo naše gospodarje na ta, zanje prekoristen pouk.

— **Vinarska zadruga v Novem mestu.** Načelstvo dolenjskega kletarskega društva v Novem mestu opozarja svoje zadržnike, da imajo po § 11. zadržniških pravil ostalo polovico podpisanih deležev vplačati do 31. decembra t. l. ter jih tem potom prosí, naj nemudoma vpošljejo zaostale zneske. Ob enem se obrača načelstvo do vseh interesentov,

katerim so se vpsolala vabila k pristopu, z uljudno prošnjo, da se blagovolijo izjaviti v smislu poslanega jim dopisa.

— **Društvo delovodij v Ljubljani** priredi dne 31. decembra t. l. Silvestrov zabavni večer z koncertom in drugimi zabavnimi točkami. Godbo preskrbi oddelek sl. meščanske godbe ljubljanske. Začetek je ob 8. uri zvečer. Ustopnina je 1 krono za osebo, dame so proste.

— **Viško - Glinške požarne brambe** predpustna veselica vrši se v nedeljo 5. prosinca 1902 in ne 6. prosinca 1902 kakor se je prvotno pomotoma poročalo.

— **Ples rakovskih samcev** bo dne 4. januarja v prostorih g. A. Beleta na Uncu pri Rakeku. Vstop je dovoljen vsakemu. Pri plesu bo svirala ljubljanska meščanska godba.

— **Žrebanje loterije gasilnega društva v Radovljici** bode na Silvestrov večer ob 8. uri zvečer v gostilni g. V. Hudovernika. Do 8. ure neplačane srečke niso več veljavne. Po srečkanju koncert društvenega orkestra.

— **Čitalnica v Ribnici** priredi dne 31. decembra t. l. v Arkovem salonu svoj običajni Silvestrov večer. Na vsopredu je petje, igra, šaljiv prizor, pozdrav novega leta, živa podoba in ples. Ustopnina 40 h. za osebo. Vabila se ne izdajajo, na kar se posebno zunanji p. n. gostje opozarjajo.

— **„Celjski Sokol“** si je na svojem rednem občnem zboru dne 21. t. m. za bodoče društveno leto izvolil naslednji odbor: Starosta dr. Ivan Dečko, podstarosta dr. Josip Karlovšek, tajnik C. Golar, blagajnik Fran Jošt. Drugi odborniki so: Matej Benčan, Fran Lončar in Josip Smrtnik. Namestnika sta M. Meglič in M. Zabukovšek. Koncem leta je štelo društvo 110 članov. Načelnika telovadcev imenuje odbor v svoji prihodnji seji.

— **Slovenjegraški okrajni zastop,** v katerem imajo Slovenci ravno toliko zastopnikov kakor Nemci, je izvolil svojim načelnikom Slovence. S tem so Nemci zadobili večino v zastopu in bodo lahko delali, kar bodo hoteli. Kakor se vidi, so slovenski člani okrajnega zastopa veliki prebrisanci.

— **Čitalnica v Gornjemgradu** imela bode svoj redni občni zbor dne 31. decembra ob 7. uri zvečer v gostilni g. Mikuža.

— **Požar.** V Polzeli v vranskem okraju je nastal v Sieglavi tovarni, kjer se izdelujejo colna merila, velik požar. Na pomoč so hiteli gasilci iz Št. Petra, Celja, Žalca, Št. Pavla, Št. Jurija na Taboru in Braslovč. Koliko je požar povzročil škode, nam še ni znano. Nevarnost je bila velika, da ni zgorela cela Polzela, a vztrajnemu delu gasilcev in delavcev se je posrečilo, požar lokalizirati.

— **Ljudska kopel.** Od dne 17. novembra do 14. decembra letos oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 1409 kopelij in sicer za moške 1180 pršnih 800, kadnih 370), za ženske pa 239 (pršnih 60, kadnih 179).

— **Tat v kleti.** Zasebnik I. G. je bil povabil na soboto zvečer svoje prijatelje na zajca. Popoldne pa je prišel tat v klet in mu odnesel zajca, 3 kg pečenke, 3 buteljke vina in 4 steklenice likerja. Tat, ki je bil klet odprl s ponarejenim ključem, si je bil nabasal tudi jerasjabolk, katerih pa ni mogel odnesti, ker so ga popred prepadili.

— **Tatvina.** Gostilničarju Hermanu Češnovarju na Dolenjski cesti št. 3 je ukradel neznan tat iz verande 4 bele in rudeče rožaste namizne prte.

— **Ženo pretepal** je drvar A. K., stanujoč v Konjušnih ulicah št. 1. Morali so priti stanovniki v hiši na pomoč, da so ženo rešili. Moža je policija zaprla.

— **Pretep pri „Dalmatincu“.** Včeraj zvečer so se pri »Damatincu« na Gruberjevi cesti gostje sprli in stegli. Delavec Ivan Klonšak, ki je bil vsega prepira kriv, jo je dobil s steklenico po glavi. Policija je vse pretepače polovila in zaprla.

— **Odkrila se nista** včeraj dopoludne na Mestnem trgu dva trgovska dijaka duhovniku, ki je nesel Najsvetejše. Duhovnik ju je opozoril, naj se odkrijeta in se mu izogneta.

— **Mrtvega otroka** je našel delavec Franc Bizjan danes dopoldne v grmovju na travniku za Tobačno tovarno. Otrok je moral že dlje časa ležati v grmovju, ker je že skoraj popolnoma segnit.

— **Žepna tatica.** Včeraj je bila v šentjakovski cerkvi uradnikovi ženi I. V. ukradena iz žepa usnjata denarnica s 5 kronami.

— **Najdene reči.** Ludovik Zalar, gimnazijec, je našel v soboto zvečer v Kopitarjevih ulicah žepno uro in jo oddal na magistratu.

— **Izgubljene reči.** Pleskarjeva žena U. P. iz Spodnje Šiške je izgubila na poti od Dunajske ceste do doma srebrno zapestnico.

• **Grozne posledice prepira.** V vasi Steinbach v Gornji Alzaciji so se sprli na sveti večer v neki gostilni gostje. Pri tem se je delavec Dringler tako razjezil, da je preklal nekemu dninarju glavo, drugega delavca je tudi s kamnom smrtonovarno ranil; sam pa si je takoj nato vtaknil v usta dinamitno patrono in jo je zažgal. Razneslo ga je takoj na vse strani, zdrobljene kosce njegovega trupla so našli razmetane daleč na okrog.

• **Melodija v steklenici.** V jeseni, ko so bile hude nevihte, so našli na bregu Walesa zapečateno steklenico, v kateri je bila napisana z notami lepa pesem, katero pojo sedaj po nekem starem tekstu po vseh cerkvah v Walesu in se imenuje povsod »melodija v steklenici«. Komponist te melodije pa ni nikomur znan.

• **Bogat berač.** V Jeruzalemu je pred malo dnevi umrl berač Krome, ki je bival v jami pri getsemanskem vrtu in pometal cerkvena dvorišča. Zapustil je 200.000 frankov in neki star hebrejski rokopis, za katerega ponuja že zdaj britski muzej 20.000 liber šter. Torej se prav dobro izplača pometati v Jeruzalemu cerkvena dvorišča.

• **Pri igri je izgubil dva milijona kron** v eni noči na Dunaju grof Jožef Potocki. Dobil je ogrski plemič Szemer. Policija je oba ovadila sodišču.

• **Samomor župnika.** Iz Solnograda se poroča: Dne 28. t. m. so našli župnika Haselauerja iz Hochfilzena v reki utopljenega. Župnik je bil poklican ta dan h konzistoriju. Vrnil se je jako razburjen in nato je skočil v reko.

• **Nove pošne znamke** izidejo prihodnji mesec in sicer v vrednosti 35 v. za priporočene dopise v tuzemstvu.

• **Kdo te je odrešil?** Rihtarjeva Tončka je bila sicer zapisana v vseh bratovščinah, toda tudi na njo je prišla »Sturm-und-Drangperiode« in dala je pogumno slovo samskemu in deviškemu stanu. Ko je prišla v farovž naznanit, da se želi vpreči v zakonski jarem, jo je vprašal pri pisalni mizi sedeči in pisajoči župnik: »No, že prav, torej mi povej, (začel jo je namreč takoj izpraševati iz krščanske nauka), kdo pa te je odrešil?« Tončka zardi in počasno in nasmehlo zašepetala: »Močnikov Joža, saj ga poznajo, gaspud!«

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 30. decembra. Cesar ni odobril razsodbe častnega soda proti fcm. Koberju.

Dunaj 30. decembra. Profesor tukajšnje tehnike, Perger, ki je nek-daj služboval v Ljubljani, je tu umrl.

Dunaj 30. decembra. Podpredsednik deželnega sodišča Holzinger se je danes ponoči ustrelil, ker so mu zdravniki povedali, da oslepi.

Lvov 30. decembra. Poslanec Romanovič postane deželni odbornik, mora pa svoj državnozbornski mandat odložiti. Na njegovo mesto pride zopet Rutowski v državni zbor.

Lvov 30. decembra. V današnji seji deželnega zbora je knez Czartorijski v imenu vseh poljskih strank prečital ostro izjavo glede wrešenske afere.

London 30. decembra. Pri Kalviniji so Buri naskočili velik konvoj, ki je vozil živila in municijo, pa so bili odbiti.

40.000 kron znaša glavni dobiček loterije v korist ogrevalnih sob. Opozarjamo svoje čitatelje, da se srečkanje vrši nepreklicno dne 16. januarja 1902.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 800 m. Srednji tlačni tlak 758.0 mm.

Dec.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Močnina v mm.
28.	9. zvečer	735.8	0.7	brezvetr.	megla	0.0
29.	7. zjutraj 2. popol.	734.9 732.4	— 0.4 1.5	sl. sever sl. jvzh.	oblačno oblačno	0.0
30.	9. zvečer 2. popol.	731.8 730.1	0.8 3.6	sl. jvzhod sl. svzhod	dež pol. oblac.	5.4

Srednja temperatura sobote in nedelje 24° in 0.6°, normale —2.6° in —2.6°.



Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom in znancem žalostno vest, da je iskreno ljubljani bratranec, oziroma stric, gospod

Fran Pavlin

mestni učitelj v pokoju

po dolgi, mučni bolezni dne 29. t. m. preminul.

Pogreb dragega rankega bo dne 31. t. m. popoldne ob 3. uri iz hiralnice v Radeckega ulici.

V Ljubljani, dne 30. t. m. 1901.

(2855) **Žalujoči ostali.**



Maier Anton, c. kr. okraj. šolski nadzornik, in njega soproga Ana n. znanjata v svojem in v imenu svojih otrok, da je Bog Vsemogočni izvolil njih iskreno ljubljeno hčerko, oziroma sestro

Mici Maier

učenko V. razreda na c. kr. vadnici danes ob 10. uri popoldne v nežni starosti 11 let, poklicati k Sebi.

Pogreb nepozabne preminule bo dne 1. januarja 1902 ob 4. uri popold. iz hiše žalosti Breg št. 16 na pokopališče k sv. Krištofu v družinsko rakev. (2854)

V Ljubljani, dne 30. dec. 1901.

Kavarna „pri malem slonu“

v Vodmatu

priredi

v torek, 31. decembra 1901.

Silvestrov večer

s tombolo in plesom.

Začetek ob 7. uri zvečer.

Vstop prost.

K mnogobrojni udeležbi vabita

(2812—2) z vsem spoštovanjem

Josip in Marija Hutter.

Št. 45.497.

Razglas.

(2785—2)

Pobiranje pasjega davka za leto 1902 pričelo se bo z 2. dnem januarja 1902. Ta davek plačati je v okrožji ljubljanskega mesta od vsacega psa, izimši od psov, kateri so za varstvo osamljenih posestev neobhodno potrebni.

Lastniki psov naj si preskrbe za to leto veljavnih pasjih mark najkasneje do 20. dne februarja 1902 pri mestni blagajnici proti plačilu

8 kron.

Z ozirom na § 14. izvršilne naredbe o pobiranju pasjega davka, opozarjajo se lastniki psov, naj pravočasno vplačajo takso, ker bo polovil konjač od 20. februarja 1902 nadalje vse one pse, kateri se bodo nahajali na ulicah brez veljavnih mark.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 16. decembra 1901.

Zrebanje nepreklicno

16. januarja 1902!

kron **40.000** vrednosti

Srečke za ogrevalne sobe

(Wärmestuben-Lose)

Srečka à 1 krono

priporoča (2859—13)

J.C. MAYER

v Ljubljani.

Mebirano mesečno sobo

išče mlad gospod pri boljši rodbini za 1. januar.

Ponudbe pod „V. K.“ poste restante Ljubljana. (2822—2)

Deček

ki ima veselje do trgovine, se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji v trgovino z mešanim blagom. (2821—2)

Naslov in uprav. »Slov. Narod.«

Poštna in brzojavna opravilnica

se takoj sprejme. Ponudbe na poštni urad Kokra pri Kranju. (2833—1)

Restavracija Perles.

V torek 31. decembra 1901

Silvestrov večer z godbo.

Vstop prost. Začetek ob 1/2 8. uri.

K mnogobrojni udeležbi vabi z odličnim sploštvanjem

(2844) **Fric Novak.**

Vojteh Globočnik

izvošček v Kranju štev. 13, Gorenjsko

proda

13 raznovrstnih vozov, 9 konj in 24 konjskih oprav (komatov) itd. (2803—3)

Veliko izbor

finih vin v butilkah

same preskušene in zajamčeno pristne kakovosti

priporoča trdka

Edmund Kavčič

trgovina delikates, v Ljubljani, Prešernove ulice. (12—260)

Konjak

Julien

najboljši tuzemski konjak

(2813—2)

Fr. Buzzolini, Khm

& Murnik in

Stacul.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga bez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, Selzthal v Ansee, Solnograd, Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, Selzthal v Solnograd, Inomost, Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz, Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marjine vate, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Solnograda, Lince, Steyra, Anseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Plzna, Prage, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10. uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 8. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1893)

Proda se takoj ali s 1. februarjem dobro upeljana (2799—3)

trgovina mešanega blaga

v večjem trgu na Dolenjskem pod jako ugodnimi pogoji. S to trgovino združena je tudi

kupčija z deželnimi pridelki.

Naslov se izve v upravnistvu »Slov. Nar.«.

Zaradi preselitve se daje v najem ali pa tudi v kup

hiša v Skofji Loki

v kateri se nahaja star in renomiran ključavničarski obrt, a je pripravna tudi za kak drugi obrt. (2771—6)

Več pove upravnistvo »Slov. Nar.«.

Občinskega tajnika

išče županstvo Radeče na Dolenjskem. Prosilci morajo biti zmožni obeh deželnih jezikov in vešči tajniškega posla. Lastoročno pisanim prošnjam je priložiti domovinski list, npravnostno spričevalo in spričevalo o dosedanjih službah. Stalna letna plača znaša 840 K, letni postranski dohodki katic 100 K. — Služba je nastopiti s 15. februarjem 1902.

Županstvo Radeče, dne 25. decembra 1901. (2828—2)

Wiljem Brunschmid, župan.

Ciril-***

Metodov

stenski-*

skladni *

koledar *

je izšel

v lični moderni obliki s podobno slovanskih blagovestnikov v barvah.

Cena izvoda K 1-40, po pošti 20 vinarjev več.

Dobiva se v trgovinah v Ljubljani in pri založniku

* Tiskarna *

A. Slatnar

* v Kamniku. *

(2434—12)